

לטייל בתורתו

פרוייקט לעידוד העמקה
והתבוננות בליקוטי מוהר"ן

תוכנית לימוד

תורה ס"ב קיץ תשפ"ג

קריאה לסדר!

אחרי שבשנים האחרונות, התרבו ספסלי הלומדים בבית המדרש של ההולכים והמעיינים בתורת ה' (כן ירבו), הגיעו אל שולחן המערכת בארגון לטייל בתורתו, קריאות חוזרות ונשנות, לסדר בתחילת הלימוד של כל תורה, סדר מומלץ לכל החודשים של הלימוד וההליכה בתורת ה' - אותה תורה שנבחרה לתקופה המדוברת.

חשוב להדגיש - אין בסדר המדובר שום חובה או הכרעה שכך דווקא צריך ללמוד, סדר זה הוא המלצה בלבד למי שחפץ ורוצה ללכת במהלך מסודר, שבו הוא יכול ללמוד בצורה מקיפה את התורה, לסכם, להציף את כל הקושיות והשאלות, לפתוח את הפסוקים ולגשת אל שלב הביאור והחידוש אחרי הכנה נאותה.

מי שחש, שהסדר יכול לעזור לו רק באופן חלקי, או שהוא בכלל אינו מתחבר לסדר לימוד לפי זמנים ושלבים שונים, יכול להמשיך בצורת לימודו כפי שנהג עד עתה. רק שבאם הוא מרגיש לאחר חודש או חודשיים, שכבר אין לו מה ללמוד ולהוסיף להתעמק בתורה זו, מומלץ לו לשוב ולעיין בסדר הלימוד המצורף, ולנסות אפילו לזמן מועט, שבועיים שלושה, להצטרף ולשנות פרשיותיו עם הציבור.

מחשבה מועלת, ואפילו לדברי תורה!

כשם שפרצופי בני האדם אינם שווים כך דעותיהם ותכונותיהם אינם זהות. בצורת הלימוד, בסדר הלימוד, יש דרכים רבות, וכמעט כל אחד, סגנונו וצורת לימודו אינם זהים באופן מוחלט לחברו. כך זה בגמרא, כך זה בהלכה ובשאר לימודי התורה הקדושה. אבל יש 'צד השווה' שהוא מוסכם על אחוזים נכבדים מכלל הלומדים.

לצד השווה המדובר קוראים 'סדר והספק'. בכל היכלי הישיבות, קטנות וגדולות, כך גם בכוללים, ישנם הספקים בעיון ובבקיאות. גם אלו שחובשים את ספסלי בית המדרש השכונתי או משתתפים בשיעור בשטיבלאך האזורי, שייכים בצורה כזו או אחרת לסדר והספק. דף היומי בגמרא, עמוד היומי בהלכה ועל זה הדרך רבו הדוגמאות. אפילו קריאת התורה שאנו קוראים מידי שבת, הינה מסודרת לפי פרשיות שמחולקות לשבועות, כך שבכל שנה אנו מתחילים ומסיימים את התורה כולה.

ההספק והסדר בלימוד, עוזר לרוב הלומדים לנצל את הזמן היקר העומד לרשותם, מעמיד את הגבול הרצוי בין התעכבות יתר על המידה, למרוצה חסרת תוחלת וזריזות שבה האדם מאבד את הרווח שיש בהתבוננות (עיין ליקו"מ ח"ב נט).

חלק א'

הכרת התורה

ללמוד ולחזור - רבים מהלומדים מתקשים להיכנס לתורה בעמקות, דווקא משום שהם להוטים אחרי התורה, הם מרגישים כבר בתחילה מרחוק את המתיקות והנעימות שהם אמורים לקבל כאשר הם יזכו לטעום את צוף אמריה, ועל כן הם עוקפים על השלבים הראשונים, נכנסים בלא כלי הצמצום לתוך התורה, ומשום כך גם מהר מאוד הם מושכים ידיהם (לדאבון ליבם) בייאוש ותסכול ממנה.

החלק הראשון מאוד מאוד הכרחי, וזאת בכדי שהלומד יצטייד בסירה ומשוטים מתאימים, לשוט בים החכמה בבטחה. לשם כך עליו ללמוד את התורה כמה וכמה פעמים, להכיר היטב את מבואותיה וחדריה, בפשט פשוט, ביסודיות אך לא באופן מפותל ומסובך.

ככל שמתחילים את הלימוד ברגל ימין, בלי קפיצות מיותרות, כך פוחתים הסיכויים לשוב את הרגליים בהמשך הדרך.

המינימום ההכרחי הוא לימוד בערך של חמש פעמים, לא בגרסה וגם לא לימוד מהיר וחפוז. לימוד רגיל, שמפעם לפעם טבעו, שהוא הולך ומתעכב יותר ויותר.

סיכום התורה – אחרי הלימוד, יש תועלת גדולה בסיכום הדברים, בעל פה ובכתב. לסיכום יש כמה אופנים ונפרוט אותם מהקל אל הקשה. 1] סיכום בעל פה ובכתב של עיקר מהלך התורה בלי כל הראיות והפרטים הקטנים, לפי סדר מהלך התורה כפי שהיא כתובה. 2] סיכום מהלך התורה עם הפרטים החשובים ועיקרי הראיות. 3] בניין מהלך התורה, לא לפי הסדר הכתוב בתורה, אלא מהי המטרה שאליה יש להגיע, מהו השלב הראשון שאיתו יש להתחיל, עד שמגיעים לייעד.

סימון הלשונות – אחד מהדרכים הקלות והעיקריות לפתיחת והבנת קשרי התורה מניה וביה, זה דקדוקי הלשונות וסימונם.

לדוגמה: כאשר מסמנים את הלשון 'ויסב' יחד עם הלשון 'מסובים' ומצרפים אליהם גם את המילה 'סיבה' (כמבואר למעין בתורה) זה מציב לפנינו תמרור,

א. בשבועיים הראשונים, לימוד 5 פעמים את כל התורה בהבנת הפשט וביסודיות (וכל המרבה הרי זה משובח)

ב. בשבועיים שלאחר מכן להתמקד בשני הסעיפים הבאים:

ג. סיכום מהלך התורה בפשט כמה פעמים
ד. לדקדק בלשונו - סימון הלשונות הזהות והכפולות, הן הדומות ממש והן הדומות לפי עניינם.

א. פרעג א'שאלה - לעבור על כל התורה ביסודיות, לשאול ולרשום את כל השאלות, הקושיות והקשיים השונים, שהתעוררו הן בהבנת פשט התורה והן בהבנת קשרי התורה.

ב. פתיחת הפסוקים ומאמרי חז"ל. לנסות להבין איך הראיה נלמדת מכל מילות הפסוק בפשט, וכן את עומק הראיה והקשר הרחב של כלל הפסוקים והמאמרי חז"ל לכלל התורה (ניתן להיעזר בחוברת שערי המקראות שייצא בעז"ה בתחילת חודש סיון).

א. זאג א'תירוץ - לחזור לכל השאלות שרשמתם בתחילה ולנסות לכתוב ולבאר את התירוץ והמהלך שמיישב את הקושיות והשאלות.

ב. לסלסל בתורתו - לסלול מהלכים ביאורים וחידושים בקשרי ועמקות תורתו הקדושה.

ללמוד היטב את הליקו"ה ולראות ולהתבונן כיצד מוהרנ"ת דקדק בלשונו הק' ומסביר את עומק הפשט בתוך רמזי דבריו.

א. הלכות ברכת השחר ג' (שבוע ראשון)
ב. הלכות חלב ודם ד' (שבועיים אחרונים)

הכרת התורה

בירור התורה

לחדש בתורה

אור הלבנה

חלק א'

חודש אייר

חלק ב'

א' סיון - טו סיון

חלק ג'

טו סיון - טו תמוז

חלק ד'

טו תמוז - ט' אב

כך גם, ישנם לומדים, שאכן מתחברים ל'רעיון' של סדר לימוד, אך לדעתם, חלוקת הזמנים צריכה להיות באופן שונה. לדוגמה, חלק מהלומדים מרגישים שהם רוצים להקדיש יותר זמן ללימוד ה'הלכות' מ'ליקוטי הלכות' המיוסדים על התורה הנלמדת. לכן, כל לומד מוזמן לפי סברתו ודעתו לעשות שינויים כחפץ ליבו בסדר אותו הצענו, שהרי סדר זה הוא בסך הכל המלצה..

יש לציין, שישנה תועלת נוספת בכך שציבור גדול מתאגד סביב סדר אחד, שעל ידי כך נוצרת מעין 'שפה משותפת' בין כלל הלומדים, שבכל 'תקופה' אוחזים יחדיו בבירור וליבון חלק אחר בלימוד בתורה.

אנו מצידנו, במערכת 'לטייל בתורתו', נעשה השתדלות מיוחדת, שסדר זה יבוא לידי ביטוי גם בשיעורים, בעלונים ובשאר החומרים שהמערכת מוציאה לתועלת כלל הלומדים.

הזמן קצר והמלאכה מרובה...

אם תתחברו לסדר המיוחד, הולכים וגדלים הסיכויים, שגם אתם תאמרו לעצמכם אחרי כמה חודשים של לימוד מתוק והתעלות רוחנית, שאתם בקושי התחלתם ללמוד את התורה. כמעט בוודאות תחושו שעדיין לא הספקתם כלל כמו שרציתם בתחילה. לאט לאט תחלחל אצלכם ההכרה, שבאמת, צריך הרבה יותר זמן בשביל ללכת עם תורה אחת בליקוטי מוהר"ן. וכנראה שגם אתם תהיו מאלו ששלוש וחצי חודשים, זה מעט מידי בעבורם...

התבודדות ותפילות!

למרות שיש דברים שלא נכללו בתוך סדר הלימוד, וזאת מחמת שהם אינם שייכים באופן ישיר ללימוד התורה בבית המדרש. אך כדי לשרש אחר הטעות, חובה עלינו להזכיר זאת שוב:

העצה העיקרית, שבלעדיה כמעט ואין פעולה משמעותית ללימוד, היא התפילה וההתבודדות. הלימוד לבד, בלי לשפוך את הלב בתפילה והתבודדות, על מה שלומדים וגם על מה שלא לומדים, יכול להוות אפילו מכשול וטעות, שחס וחלילה לא יהיה הלומד בספר הקדוש והנורא בבחינת חוכמתו מרובה ממעשיו.

ולכן, חשוב לדעת, שלמרות שאין אפשרות לכתוב בתוך סדר הלימוד את עניין התפילה, אבל באמת כל סדר הלימוד, צריך להיספג ולטבול כל כולו בתוך דיבורי התבודדות וכיסופים דברי חן ריצוי ופיוס. רק מתוך זה 'מבינים' את התורה באמת, וגם זוכים לקיימה באמת!

או הולך בדרך אחרת, ואז לבדוק האם יש בתוך התורה חיבור בין הפשט לדרכו של רבינו בביאור הפסוק.

[3] להתבונן בקשר שיש בין פסוק זה בעצמו שרבינו הביא לכל התורה כולה.

[4] ללמוד את כל ההקשר הרחב של הפסוק, ולנסות לזהות את נקודות הקשר שיש בין הנושא הכללי לכל מרחבי התורה אותה לומדים, לסמן את הקשרים ולנסות למצוא השלכות על פשט התורה.

חלק ג'

לחדש בתורה

[1] לחזור לכל השאלות, שכתבתם בחלק הקודם ולנסות לראות כיצד הם מתיישבים מתוך קשרי התורה.

[2] מתוך זה אפשר להתקדם לשלב שבו סוללים מהלך של ביאורים וחידושים נפלאים, שנוגעים בכל התורה כולה, תוך כדי שדולים עצות חדשות הנובעות מתוך עומק התורה, אשרי הזוכה!

חלק ד'

אור הלבנה

לימוד יסודי של ההלכות המיוסדות על תורה זו, בעיון והעמקה בדברי מוהרנ"ת, לראות כיצד הוא הוציא את רמזיו וביאוריו מתוך התורה, כיצד הוא דקדק היטב בדברי רבינו, מהם הביאורים העולים מדבריו, ומה יוצא למעשה מתוך חידושיו של מוהרנ"ת.

זה אומר שיש כאן קשר וחיבור בין עניינים שאינם נראים בהכרח קשורים, וזהו מפתח חזק להבנת התורה.

בשלב יותר מתקדם אפשר לסמן גם לשונות ועניינים שזהים ודומים מצד התוכן ולא מצד הלשון, כמו בדוגמה הקודמת, שהאוכל בעצמו, הוא 'סיבה' לשובע, אבל הוא לא השובע בעצמו, ולכן גם הוא יסומן יחד עם הסיבה, והבן.

חלק ב'

בירור התורה

"מדוע שלא תשאל" – כפי שכבר נכתב על כך רבות, יש כוח עצום לשאלה או קושייה טובה, לא רק לצלול למעמקי התורה, אלא גם כדי לחדד יותר טוב את הבנת הפשט. אך בוודאי שהמפתחות הטובות ביותר, אלו שמאירים את שבילי התורה בפנסי דרך, אפילו באותם מקומות חשוכים ועמומים בתורה, זה כאשר שואלים ה - כ - ל! שאלות פשוטות, מורכבות, וגם קשיים שאינם קושיות, אלא חוסר הבנה. מומלץ מאוד לרשום את כל השאלות כי בהמשך הלימוד אפשר תמיד לחזור ולבדוק מה כבר הובן והתיישב.

פתיחת הפסוקים – זהו שלב שהרבה מדלגים עליו, אך הוא חשוב מאוד. גם בשלב זה צריך לדעת מה רוצים ומה מחפשים, מהקל אל הכבד (אפשר להיעזר בחוברת 'שערי המקראות').

[1] לפתוח את הפסוקים, להבין היטב מה הראיה, מאיזה מילים בפסוק, למה נצרכים שאר המילים שהובאו מהפסוק.

[2] ללמוד גם את ביאור הפסוק על פי פשוטו, לבדוק האם רבינו סותר את הפשט

לטייל בתורתו

פרוייקט לעידוד העמקה והתבוננות בליקוטי מוהר"ן

הגן עדן של כל ברסלבער חסיד

ליקוטי מוהר"ן

קו לסלסל בתורתו: 04-627-73-13 | lb046277313@gmail.com